

הת (באר שבע) 56259-10-24 - פז ח.ר. אלפא השקעות בע"מ ח"פ 516181492 נ' מדינת ישראל - אכ"ל להב דרום

ה"ת (באר-שבע) 56259-10-24 - פז ח.ר. אלפא השקעות בע"מ נ' מדינת ישראל - אכ"ל להב דרום/שלוש באר-שבע
ה"ת (באר-שבע) 56259-10-24
פז ח.ר. אלפא השקעות בע"מ
באמצעות עו"ד ד"ר איתן פינקלשטיין
נגד

מדינת ישראל - אכ"ל להב דרום
באמצעות פקדת מרי פרץ-בוגנים, עו"ד רפ"ק קובי קדוש, החוקרת קטי עטייה, מר אשר כהן (מע"ם) ומר אביתר כהן
(מע"ם)
בית משפט השלום בבאר-שבע
[23.12.2024]
לפני כבוד השופט אסיף גיל
החלטה

רקע עובדתי

1. לפניי בקשה לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש), תשכ"ט-1969 (להלן: "הפסד"פ") להשבת תפוסים אשר נתפסו במסגרת חקירה המתנהלת אצל המשיבה.
2. בבסיס החקירה, החשד כי המבקשת וחשודים נוספים הקימו חברות קש במטרה להונות את רשויות המס. זאת, במטרה להפיק רווחים כלכליים כתוצאה מדיווח כוזב של עסקאות בתחום שירותי הסעות ועבודות קבלן באמצעות הוצאת חשבוניות מס פיקטיביות. בעליה של המבקשת - חברה למתן שירותים פיננסיים ברישיון (להלן: "הנש"פ") הוא ד"ר חסן אבו מדיגם (להלן: "החשוד"), רופא במקצועו אשר עובד כקרדיולוג בבית החולים ברזילי באשקלון.
3. נטען כי שני אחיו של החשוד וכן חשודים נוספים הקימו מספר חברות קש במרמה. חלק מהחברות המפיצות הנפיקו מאות חשבוניות מס פיקטיביות לחברות נוספות מקזזות. במהלך השנים 2022-2024 הוצאו מחשבוניות הבנק של החברות המקזזות המחאות בסכום של למעלה מ-60 מיליון ₪, ואלו נמסרו לניכיון בנש"פ בבעלות החשוד. עוד נטען כי השימוש בחשבוניות המס הפיקטיביות נועד על-מנת להגדיל במרמה את ההוצאות של החברות המקזזות ובכך ליהנות מתשלומי מס מופחתים.

4. בסך הכל, כך על-פי הנטען, ביצע החשוד 380 פעולות של ניכיון שיקים שמקורם בשימוש בחשבוניות מס פיקטיביות. בשל חשיבות הדברים להכרעה בבקשה, יצוין כבר עתה כי לטענת המשיבה כלל פעילות ניכיון השיקים בנש"פ מיום הקמתו אינה חוקית ובוצעה במרמה.
5. בעשותו כן, נטען כי החשוד עבר עבירות שונות, ובין היתר עבירות מס (סעיף 117(ב1) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 - פעולה במטרה להביא להתחמקות אחר מתשלום מס), עבירות מרמה (סעיף 423 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 - רישום כוזב במסמכי תאגיד) ועבירות הלבנת הון (סעיף 3(א) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 - עשיית פעולה ברכוש שמקורו בעבירה; סעיף 3(ב)(2) - מסירת מידע כוזב לגבי רכוש אסור; סעיף 3(ב)(1) - עשיית פעולה ברכוש ומסירת מידע כוזב; סעיף 4 - עשיית פעולה ברכוש בידיעה שהוא אסור). עוד נטען כי החשוד עבר עבירות בניגוד לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016.
6. ביום 2/9/2024 נעצר החשוד יחד עם חשודים נוספים. הם הובאו להארכת מעצר ולאחר זמן מה שוחררו בערובה. נכון למועד מתן החלטה זו, החקירה עדיין בעיצומה.
7. במהלך החקירה נתפס מידי החשוד רכוש, ובכלל זה מגרש בעיר רהט; הוקפאו 5 חשבוניות בנק (4 מהם של הנש"פ וחשבון פרטי); נתפסו יתרות בחשבוניות הבנק בסך של כ-3.45 מיליון ₪; כסף מזומן בסך 717,880 ₪; רחפן; רכב מסוג יונדאי; וכן מחשב ושני התקנים ניידים אשר שימשו את הנש"פ.
8. במסגרת הבקשה שלפניי עותר החשוד, באמצעות בא-כוחו עו"ד איתן פינקלשטיין, להורות על השבת חשבוניות הבנק של הנש"פ לפעילות וכן על השבת המחשב וההתקנים הניידים.
9. להשלמת התמונה, יצוין כי לב"כ החשוד טענות רבות ביחס להתנהלות המשיבה במסגרת חקירת הפרשה והחזקת התפוסים. הוא טען כי טרם הגשת הבקשה פנה למשיבה בבקשה לשחרור המחשב וחשבוניות הבנק של הנש"פ בתמורה להסכמה להעביר את היתרות לקרן החילוט באפוטרופוס הכללי. לטענתו, המשיבה העבירה את היתרות בחשבוניות הבנק מבלי לשחרר את הקפאת החשבוניות. עוד נטען כי המשיבה לא הסכימה להורות על השבת המחשב לידי החשוד.
10. בדיון שהתקיים ביום 24/11/2024 חזר ב"כ החשוד על טענותיו. במסגרת הבקשה הדגיש ב"כ החשוד כי בשלב זה אינו עותר להשבת הכספים שנתפסו (הן בחשבוניות הבנק והן במזומן), אלא ממקד את טיעוני ביחס לשניים - חשבוניות הבנק של הנש"פ והמחשב המוסדי. לטענתו, המשטרה, על דרך הכלל, אינה עותרת מבית המשפט להקפיא חשבון בנק של נש"פ אף אם הוא חשוד בעבירה ומתקיימת כנגדו חקירה. טענת החשוד היא כי עצם התפיסה הפסד"פית של חשבוניות הבנק והמחשב מונעת מהנש"פ להמשיך ולפעול, ובכך המשטרה עוקפת את המסלול המנהלי לביטול או התליית רישיון נש"פ שהותווה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים.

11. המשיבה מצדה התנגדה לבקשה. לטענתה הואיל וכל פעילות הנש"פ מקורה בעבירה, אין מקום להשיב לידי החשוד את האמצעי אשר שימש לביצוע העבירה, קרי את מחשב הנש"פ וחשבונית הבנק. ב"כ המשיבה הדגיש כי כלל הפעולות שבוצעו בנש"פ מיום הקמתו בוצעו במרמה, לרבות בדרך של זיוף מסמכים, שימוש במסמכים מזויפים ובחותמות מזויפות וכמובן שימוש בחשבוניות מס פיקטיביות. במהלך הדיון הפנתה המשיבה לחומרי החקירה המקימים לטענתה חשד סביר למעשים אלו. בסיום הדיון ציין נציג היחידה החוקרת (חקירות מע"מ) כי החשוד מצדו הסכים להמשך התפיסה במחשב ואף ניתן צו שיפוטי בהתאם לכך.
12. במהלך הדיון, ובהסכמת הצדדים - הוריתי על השבת הרחפן ורכב מסוג יונאי לחשוד בתנאים.
13. ביום 25/11/2024 הגישה המשיבה את טופס הסכמת החשוד להמשך ההחזקה במחשב וכן צו שיפוטי שניתן בהתאם (מס' 10387-09-24). ב"כ החשוד הגיב למסמך זה וטען כי חתימת החשוד על הטופס האמור אינה שלו. בהחלטתי מיום 27/11/2024 קבעתי כי אין בכוונתי לדון בסוגיית החתימה על טופס ההסכמה, ובאם החשוד חוזר בו בהסכמתו - יקבע דיון במעמד הצדדים.
14. דיון המשך בבקשה התקיים אפוא ביום 11/12/2024. במסגרת הדיון שב וחזר ב"כ החשוד על שתי הטענות העיקריות במסגרת הבקשה - השבת המחשב וביטול הקפאת חשבונית הבנק של הנש"פ. אשר למחשב - נטען כי מדובר במחשב מוסדי כהגדרתו בסעיף 32(ב) לפסד"פ, וברירת המחדל בחוק היא החזרת המחשב לצורך המשך פעילות העסקית של המוסד. עוד נטען כי המשיבה לא פעלה בהתאם לתנאי סעיף זה, דהיינו כי תוקפו של צו שיפוטי המתיר המשך החזקה במחשב מוסדי הוא למשך 48 בלבד. עוד נטען כי לא התקיים דיון במעמד שני הצדדים בו ניתנה לחשוד הזדמנות לטעון טענותיו בהתאם לקבוע בסעיף החוק. ב"כ החשוד הוסיף וטען כי המשיבה גם לא פעלה בהתאם לסעיף 32א(א) לפסד"פ בכך שלא אפשרה לחשוד להעתיק את חומר המחשב, ואף לא קיימת החלטה של קצין בדרגת סגן-ניצב המאריך את התקופה. עוד צוין כי עצם המשך ההחזקה במחשב של הנש"פ גורמת לחשוד להפר שורה של הוראות חוק ביחס לדיווח לרשויות, ובכלל זה חובת דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון, למס הכנסה ולמע"מ.
15. מנגד, ב"כ המשיבה שב וטען כי החזרת המחשב לחשוד כמוה כהחזרת האמצעי ששימש לביצוע עבירה לעבריו, ולכך אין לתת יד. נטען כי כל פעילות הנש"פ מקורה בעבירה, ולא נמצאו כלל מקרים בהם הפעילות בנש"פ היתה לגיטימית מטעם לקוחות תמי לב.
16. בסיום הדיון קבעתי כי בטרם תינתן החלטה, המשיבה תגיב ביחס לשלוש נקודות עיקריות: האפשרות לעמוד בחובות הדיווח המוטלות על החשוד בהעדר המחשב המוסדי; האפשרות להעתיק תוכנה רפואית מהמחשב המשמשת את החשוד במקצועו כרופא; מדיניות המשטרה בבואה לבקש הקפאת חשבונית בנק של נש"פ מקום בו כל פעילות הנש"פ חשודה כלא חוקית.

17. עוד בטרם הגיבה המשיבה, ב"כ החשוד הגיש הודעה נוספת ביום 11/12/2024, במסגרתה הפנה למקרה אחר בו המדינה טענה כי כל פעילותו נש"פ מסוים הוגדרה כלא חוקית ובכל זאת המדינה הסכימה לשחרור חשבון הבנק של הנש"פ לצורך המשך הפעילות השוטפת בחברה (ה"ת (שלום חיפה) 18193-10-16 משטרת ימ"ר חוף נ' קמביו וולטה בע"מ [פורסם בנבו] (18.1.2017)).
18. ביום 18/12/2024 הגישה המשיבה הודעה במסגרתה ציינה כי חשבון הבנק הוא כלי ששימש את החשוד לביצוע העבירות המיוחסות לו במסגרת החקירה ולכן המשיבה אינה יכולה לאפשר את המשך פעילותו. המשיבה הפנתה לסעיף 32א(ב) לפסד"פ המעניק לקצין בדרגת מפקח סמכות שלא לאפשר העתקת חומר מחשב אם סבר כי מסירתו תגרום לשיבוש החקירה או לביצוע עבירה. אשר למקרה אליו הפנה הסניגור - טענה המשיבה כי זה אינו דומה לעניינו, שכן שם היה חשד למרמה בהליכי פתיחת הנש"פ ולא בביצוע עבירות ביחס ללקוחות הנש"פ. עוד טענה המשיבה כי באשר לתוכנה הרפואית - זו לא נמצאה במחשב. בנוסף, נטען כי לאחר יצירת קשר עם רשות שוק ההון - זו מסרה כי לא תנקוט באמצעים כנגד החשוד בעקבות אי-דיווח פעילות הנש"פ לחודש אוגוסט 2024.
19. ב"כ החשוד הגיב גם להודעה זו של המשיבה ובאופן כללי טען כי נציגי המשיבה מטעים את בית המשפט. הסניגור שב וטען שלא קיים כלל מקרה בו בית המשפט הורה על הקפאת חשבון בנק של נש"פ מן הטעם כי פעולה זו היא בסמכות הרשות בהתאם לדין ולא במסלול עוקף במסגרת תפיסה פסד"פית. עוד נטען כי המשיבה לא נתנה מענה אמיתי לצורך בדיווח לרשויות, ואף התחייבות רשות שוק ההון כאמור אינה בעלת נפקות ממשית. המסגרת החוקית והמשפטית הסמכות לתפוס חפצים ותכליותיה
20. סעיף 32א(א) לפסד"פ מפרט חמש חלופות שעשויות לשמש מקור סמכות לתפיסת חפצים: "רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה".
21. לצד זאת, במסגרת בש"פ 1359/17 מדינת ישראל נ' ברוך [פורסם בנבו] (15.3.2017) (להלן: "עניין ברוך"), נקבעה עילת תפיסה שישית, לפיה באפשרות המדינה לתפוס נכסים וחפצים טרם הגשת כתב אישום בשווי רכוש הקשור לביצוע העבירה, וזאת לצורך חילוט עתידי.
22. בעוד שנכס התפוס לפי חמש עילות התפיסה המנויות בפקודה קשור קשר הדוק לעבירה או לנסיבות ביצועה, עילת התפיסה השישית, אשר התגבשה בעניין ברוך, מאפשרת תפיסה של נכס שאין לו כל קשר לביצוע העבירה.
23. כידוע, חילוט אינו עונש ותפקידו לשרת תכליות שונות. התכלית הראשונה היא תכלית הרתעתית: חילוט נועד למנוע מצב שבו חוטא יוצא נשכר ממעשה העבירה, וכן נועד לפגוע בכדאיות ביצועה. תכלית נוספת שמשרת החילוט היא בעלת אופי קנייני: תכלית זו תוארה בפסיקה כ"הוצאת בלעו של גזלן מפיו" (ר' ע"פ 7475/95 מדינת ישראל נ' בן שטרית, פ"ד נב(2) 385, 410 (1998)), דהיינו להוציא מידי של העברין רכוש שאינו שייך לו ואינו מוחזק על ידיו כדין. החילוט משרת אפוא אינטרס ציבורי מובהק. יחד עם זאת, ככל אינטרס אחר גם הוא יחסי, ואיזונו מתבקש אל מול זכות הקניין של הפרט (ר' בש"פ 6817/07 מדינת ישראל נ' סיטבון [פורסם בנבו] (31.10.2007)).
24. בבש"פ 6686/99 עובדיה נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(2) 464, (2000), נקבע כדלקמן: "תפיסת חפצים והחזקתם בידי המשטרה וכן חילוטם על-ידי בית-משפט נבחנים לאור תכליתן של הוראות הדין הרלוונטי, לאור הזכויות המהותיות ולאור האינטרסים השונים המשמשים בזירה. כל זאת במסגרת העקרונות הכלליים של השיטה. בכל מקרה יש לערוך איזון ראוי בין ההגנה על הזכות הקניינית של הפרט לבין האינטרס הציבורי שבמניעת ביצוע עבירות בעזרת חפצים המאפשרים את ביצועם [...] לא הרי תפיסת חפץ כהרי המשך ההחזקה בו. המשך החזקת החפץ בידי המשטרה, כך נקבע, יש בו כדי לפגוע בזכות הקניין של הבעלים מעבר לפגיעה שנגרמה לו כתוצאה מעצם התפיסה. לפיכך, לא די שתפיסת הנכס נעשתה בעילה מבוררת אלא יש לבחון אם הפגיעה נעשתה לתכלית ראויה ואם המשך החזקת החפץ בידי המשטרה אינו פוגע בבעל הזכות בנכס במידה העולה על הנדרש".
25. את סמכות התפיסה יש להפעיל לצד עריכת איזון בין האינטרס הציבורי בהחזקת התפוסים לבין זכותו הקניינית של הפרט בהם. לצורך ההכרעה יש לאתר את תכליות התפיסה וכן לבחון את עוצמת החשד, בשים לב לזמן שחלף מעת התפיסה ולחזקת החפות העומדת לחשוד (ר' בש"פ 342/06 חברת לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (12.3.2006)).
26. במסגרת האיזונים שעורך בית המשפט עליו להתחשב בסוג התפוסים, ביכולת להיפרע מהם בתום ההליך ובשאלה אם אפשר להשיג את תכלית הסעד המבוקש בדרך פוגענית פחות מתפיסה בפועל של הרכוש (ר' רע"פ 4526/18 אלוביץ נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.8.2018)).

דין והכרעה

27. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים ועיינתי בחומר החקירה שהוגש לעיוני, לא מצאתי להיעתר לבקשה להחזרת חשבונות הבנק של הנש"פ והמחשב שנתפס, וזאת בכפוף למספר תנאים עליהם אעמוד בהמשך. להלן יובאו נימוקיי. האם צו הקפאת חשבון הבנק של הנש"פ ניתן כדין?
28. כאמור לעיל, סעיף 32 מקנה לשוטר סמכות לתפוס חפץ אשר נעברה בו עבירה או היווה אמצעי לביצוע עבירה. בניגוד לרכוש אחר שנתפס מידי החשוד שאינו דרוש הכרעה בבקשה זו (יתרות בחשבונות הבנק, הכספים שנתפסו במזומן, המגרש והרכב), בענייני עתידה המשיבה לעתור לחילוט במידה והחשוד יורשע בסיום ההליך הפלילי, כנקבע בעניין ברוך - חשבונות הבנק של הנש"פ והמחשב הם בבחינת אמצעים אשר שימשו את החשוד בביצוע העבירות המיוחסות לו.
29. עיינתי בחומר החקירה שהוגש לעיוני (2 קלסרים). קיים חשד סביר ומבוסס לכך שכל פעילות הנש"פ מקורה בעבירות פליליות ובעבירות מס. מדובר במאות פעולות של ניכיון שיקים בנש"פ מידי מספר לקוחות שהם למעשה חברות קש, כאשר מקור השיקים הוא חשבוניות מס פיקטיביות. לעניין זה, אפנה בעיקר למסמכים שסומנו על-ידי אג/1 ו-אג/2 (קלסר 1). בנוסף לכך, שורה ארוכה של עדים שלכאורה היו לקוחות הנש"פ ציינו בחקירותיהם שכלל לא ביקרו בו או ביצעו בו פעולות ניכיון שיקים, ומשכך קיים חשד סביר ומבוסס כדבעי כי פעילות לקוחות אלו בנש"פ היתה במרמה תוך זיוף מסמכים [ר' מסמכים שסומנו על-ידי בקלסר 1 אג/3-אג/4 (סמיח אלטורי); אג/5-אג/6 (רון גרישקין); אג/7-אג/8 (מרדכי ניימן); אג/9-אג/10 (יועד מרקוביץ); אג/11-אג/12 (פארז אלטורי); אג/13-אג/14 (סלימאן אלטורי) אג/15-אג/16 (עובידה אזברגה)].
30. עוד אפנה למסמכים בקלסר 2 שסומנו על-ידי אג/17-אג/21. גם ראיות אלו מקימות חשד סביר לכך כי כלל פעילות הנש"פ מקורה בעבירה, לפי שהן מבססות חשד כי גם הקמת הנש"פ מקורה במרמה תוך זיוף מסמכים ושימוש במסמכים מזויפים (ר' בעיקר מסמכים שסומנו אג/19-אג/21).
31. לטענת ב"כ החשוד, מעולם לא תפסה המדינה חשבון בנק של נש"פ ובכך לא אפשרה את המשך פעילותו. אין בידי לקבל טענה זו. לדעתי, מקום בו כלל פעילות הנש"פ צבועה כפעילות עבריינית, קמה סמכות תפיסה מכוח סעיף 32 לפסד"פ ואין נפקא מינה באם קיים הליך מנהלי מכוח חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים. קשה להלום טענה לפיה יש מקום להשבת החפץ בו בוצעה עבירה ואשר שימש גם אמצעי לביצועה, וזאת לאור קיומו של רישיון כדין לעסוק במתן שירותים פיננסיים מטעם המדינה. תפיסת חשבונות הבנק של הנש"פ כמוה כתפיסת מגזרי תיל אשר שימשו חשוד לביצוע עבירת התפרצות או מחשב דיאגנוסטיקה אשר שימש חשוד לביצוע עבירה של גניבת רכב. בהתאם, וכנגזר מכך - למשיבה קמה סמכות תפיסה לחשבונות הבנק מקום בו אלו שימשו אמצעי מובהק לביצוע העבירות המיוחסות לחשוד.
32. נזכיר כי בפסיקה נקבע זה מכבר שהקפאת חשבון בנק חוסה בגדרו של תפיסת חפץ כאמור בסעיף 32(א) לפסד"פ:

- "חפץ במקרה שלנו הוא גם חשבון בנק. כשם שהדבר נכון לגבי גניבה, כך הוא נכון גם לעניינו. מכיוון שכך אין דרך לתפוס אותו אלא בדרך שתופסים חשבון בנק, דהיינו על-ידי 'הקפאתו' (ר' בש"פ 5015/99 התאחדות משפטים בלתי תלויים נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(1) 657, 664).
- הלכה זו חזרה גם בפסיקה מאוחרת של בית המשפט העליון, ור' גם בש"פ 3190/14 שמעון נ' משטרת ישראל [פורסם בנבו] (25.6.2014); בש"פ 5828/23 מדינת ישראל נ' תורג'מן [פורסם בנבו] (5.2.2024)
33. אני מסכים עם טענת ב"כ החשוד שלא קיימת פסיקה ענפה בסוגיה זו. אף מתגובת המשיבה מיום 18/12/2024 ניתן להסיק כי לא קיימת מדיניות ברורה של המשטרה במקרים דומים, לא כל שכן נוהל עבודה סדור. עוד נזכיר כי המשיבה התבקשה להצביע על אודות "מדיניות המשיבה בתפיסת חשבונות בנק ומחשבים מוסדיים במקרים בהם החשד הוא לפעילות לא חוקית מלאה בנש"פ" (ר' החלטה מפרוטוקול הדיון שהתקיים ביום 11/12/2024), אולם גם בתגובתה לא צוינה מדיניות כזאת או אחרת. ניתן להניח כי במקרים בהם נתפסו חשבונות בנק של חברות נש"פ, שוחררו בהסכמה החשבונות לצורך המשך הפעילות, וזאת כחלק ממצוות הפסיקה לערוך איזונים בין האינטרס הציבורי בהמשך ההחזקה לבין הפגיעה בזכות הקניין ובחופש העיסוק.
34. סבורני אפוא, כי במקרה שבפנינו האינטרס הציבורי מחייב את המשך תפיסת חשבונות הבנק של הנש"פ, ולאור טיב העבירות ועצמת החשד הסביר ביחס אליהן - על זכויותיו של החשוד לסגת מפני התכליות העומדות בהמשך התפיסה.
35. נזכיר כי לצד התכלית הרתעתית והתכלית הקניינית העומדות בבסיס החילוט בעבירות בניגוד לחוק איסור הלבנת הון (ר' פסקה 23 לעיל), נקבע כי לחילוט גם תכלית מניעתית:
- "על התכלית ההרתעתית והתכלית של הוצאת בלעו של העבריין מפיו, ניתן להוסיף גם תכלית מניעתית העולה מלשון סעיף 21(א)(1) המאפשרת חילוט רכוש ששימש לביצוע העבירה, שאיפשר את ביצועה או שיועד לכך. חילוט של רכוש כזה (למשל, רכבים או מחשבים או דירת מסתור שנועדו לשימוש לצורך ביצוע העבירה), או חילוט בשווי של רכוש כזה, עולה בקנה אחד עם התכלית ההרתעתית, והוא מוצדק גם אם העבריין לא "התעשר" ולא הפיק רווח טרם סוכלה מזימתו עוד קודם להשלמתה. לצד אלמנט ההרתעה, חילוט כאמור עשוי גם לצמצם את האפשרות לביצוע עבירות דומות בעתיד באמצעות הציד או האמצעים ששימשו לביצוע העבירה, ככל שהחילוט הוא של האמצעי עצמו ולא של שווי" (ר' ע"פ 8312/17 ברהמי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] פסקה 36 (17.4.2018)).
36. עוד מצאתי לנכון להפנות לרע"פ 6675/15 צ'יינג' סיגל דוגה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.11.2015). שם, ניתן צו שיפוטי להקפאת חשבון הבנק של צ'יינג' אשר על-פי החשד שימש לביצוע עבירות של הלבנת הון, בדרך של סיוע להסוואת כספים שהתקבלו כתוצאה מסחר בחשבוניות מס כוזבות, כבמקרה דנא. עיון בהחלטת בית משפט השלום (ה"ת 62922-03-15) מעלה כי צו תפיסת חשבון הבנק של הצ'יינג' אושר בבקשת החשודה שם לביטול ההקפאה (סעיף 19 להחלטה מיום 2/5/2015). בהמשך, החלטה זו אושרה הן בבית המשפט המחוזי (ע"ח 10613-09-15) והן בבית המשפט העליון.
37. הנה כי כן, ניתן למצוא במאגרים לפחות החלטה אחת שאושרה בערכאות הערעור, ולפיה הוקפא חשבון בנק של נש"פ אשר שימש לביצוע עבירות בניגוד לחוק איסור הלבנת הון על רקע הוצאת חשבוניות מס פיקטיביות.

האם המחשב שנתפס הוא מחשב מוסדי כהגדרתו בפסד"פ?

38. חלק לא מבוטל מטענות החשוד בבקשה נוגעות למחשב ולשני ההתקנים הניידים שנתפסו בנש"פ. לטענת ההגנה, מדובר במחשב מוסדי כהגדרתו בפסד"פ, לו יוחדו הוראות חוק המבכרות את זכות הקניין וחופש העיסוק של בעל המחשב על-פני האינטרס הציבורי שבהחזקתו.

39. האם המחשב שנתפס עונה להגדרות "מחשב מוסדי"? נפנה עתה להוראות החוק הקיימות בעניין.

40. סעיף 32(ב) לפסד"פ קובע כדלקמן:

"(ב) על אף הוראות פרק זה, לא ייתפס מחשב או דבר המגלם חומר מחשב, אם הוא נמצא בשימוש של מוסד כהגדרתו בסעיף 35 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, אלא על-פי צו של בית משפט; צו שניתן שלא במעמד המחזיק במחשב או בדבר המגלם חומר מחשב, יינתן לתקופה שאינה עולה על 48 שעות; לענין זה לא יובאו שבתות ומועדים במנין השעות; בית משפט רשאי להאריך את הצו לאחר שניתנה למחזיק הזדמנות להשמיע טענותיו".

41. "מוסד" מוגדר בסעיף 35 לפקודת הראיות פקודת הראיות כ"המדינה, רשות מקומית, עסק או כל מי שמספק שירות לציבור".

42. כפי שצוין לעיל, הראיות שהוצגו לעיוני, בהתאם לרף הראייתי הנדרש להליך זה, מלמדות כי הלכה למעשה כלל פעילות הנש"פ איננה לגיטימית. הגם כי לנש"פ רישיון כדין, כל פעילות ניכין השיקים מקורה בביצוע עבירות פליליות והתשתית הראייתית הקיימת מאפשרת לקבוע כי מדובר בחברה שכל פעילותה נגועה באי-חוקיות מובהקת.

43. העובדה כי מחשב נתפס בבית עסק אינה מקימה באופן אוטומטי את הזכות להגדרת המחשב כמחשב מוסדי ובכך להשיבו לידי בעליו כמצוות המחוקק. כידוע, הגבלת סמכות המשטרה להחזיק במחשב מוסדי לפרק זמן קצר בן 48

שעות לאחר מתן צו שיפוטי שניתן במעמד צד אחד נועדה להגן על תפעולם התקין של עסקים ומניעת שיתוקם כתוצאה מתפיסת מחשבים החיוניים לניהול ורישום הפעילות השוטפת של העסק. במילים אחרות, גם אם מדובר ב"מוסד", לא כל מחשב שנתפס באותו מוסד יכלל בגדרי המגבלה המפורטת בסעיף 32(ב) לפסד"פ, אלא רק מחשב המשמש לתיעוד הפעילות העסקית השוטפת.

44. ב"כ החשוד הפנה לפסיקה התומכת בטענותיו ביחס למחשב - בש"פ 9639/11 דניס נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (5.3.2012) (להלן: "עניין דניס") ועמ"י (מח' ים) 24713-06-16 עמר נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (26.5.2016) (להלן: "עניין עמר"). יצוין כי בקשת רשות ערר מטעם המדינה על החלטה מאוחרת יותר של בית המשפט המחוזי בעניין עמר נדחתה ברע"פ 5440/16 מדינת ישראל נ' עמר [פורסם בנבו] (14.8.2016). עם זאת, דומה כי אין הנדון דומה לראיה: בעניין דניס דובר על מחשבים שנתפסו בבית עסק ששימש למשחקי הימורים וכן על היחס שבין סעיף 235(א) לחוק העונשין לסעיף 32 לפסד"פ, ואילו בעניין עמר דובר על מחשבים אשר שימשו את החשוד שם בפעילותו כאיש פרסום ושיווק באינטרנט.
45. עניינו כאמור שונה. הואיל וכל פעילות הנש"פ מיום הקמתו ועד תפיסת המחשב והקפאת החשבון נגועה באי-חוקיות ומקורה בעבירות, קשה להלום את הטענה לפיה המחשב זקוק לתפעולו השוטף של בית העסק ולמנוע שיבושים בפעילותו. חרף טענת ב"כ החשוד לפיה בנש"פ גם פעילות עסקית חוקית ולגיטימית, לא מצאתי בחומר החקירה שהונח לפניי תימוכין לכך.
46. מן הטעם זה, גם הטענה לפיה המשך ההחזקה במחשב מונעת מהחשוד חובות דיווח מוקשית בעיני, שהרי אם כלל הפעילות בנש"פ אינה חוקית, כוזבת ופיקטיבית כאחד, נשאלת השאלה אילו דיווחים על החשוד לדווח כדין? ואידך זיל גמור.
47. בסיכומם של דברים, אני דוחה את טענת החשוד לפיה מדובר במחשב מוסדי, שכן הוכח ברמה הנדרשת להליך זה כי לא מדובר בעסק "שמספק שירות לציבור". ההיפך הוא הנכון - מיום הקמתו סיפק הנש"פ שירות אך ורק לחברות קש, במרמה ותוך זיוף ושימוש במסמכים מזויפים באופן תדיר, וזאת במטרה להסתיר ולהלבין את הכספים של החברות החשודות, חלקן הגדול בבעלות אחיו של החשוד פאיז אבו מדיגם.
48. אין לחדד: הפרשנות המשפטית לפיה לא מדובר במחשב מוסדי לא נטענה במישרין על-ידי המשיבה בהליך זה. עם זאת, נטען לא אחת כי מדובר בנש"פ שאינו חוקי ומשכך אין מקום להחזיר את כלי העבירה לעברין (ר' פרוטוקול הדיון מיום 24/11/2024 עמ' 3 שו' 24-26; פרוטוקול הדיון מיום 11/12/2024 עמ' 4 שו' 16-20). כך או כך, סבורני אין בית המשפט פטור מלבחון את הפרשנות המשפטית בהתאם להבנתו ושיקול דעתו, וכך נעשה.
49. למעלה מן הצורך, וגם אם נניח שאכן מדובר במחשב מוסדי כהגדרתו בסעיף 32(ב) לפסד"פ, הרי הן התפיסה הראשונית של המחשב מיום 2/9/2024 (מס' צו 47063-08-24) והן המשך התפיסה למשך 180 יום (מס' צו 10387-09-24) מקורם בצווים שיפוטיים, כאשר על-גבי הצו השיפוטי מיום 4/9/2024 צוין כי ניתן על-בסיס הסכמת החשוד לאחר שזה נועץ בבא-כוחו דאז, עו"ד ויקטור אוזן. משכך, החלטה שיפוטית בדבר המשך ההחזקה במחשב למשך 180 יום התקבלה לאחר שניתנה לחשוד הזדמנות להשמיע את עמדתו. אמנם טענת ב"כ החשוד כי זה לא חתם על טופס ההסכמה, אולם טענה זו נטענה לראשונה אך ביום 25/11/2024 במסגרת הודעה שהגיש לבית המשפט.
- כללם של דברים

50. בטרם סיום, אעיר כי לדידי הטענה לפיה הקפאת חשבון הבנק והמשך התפיסה במחשב מובילים להתליית רישיון הנש"פ או ביטולו בפועל - איננה מדויקת. כל עוד לא ניתנה החלטה בידי הרשות המוסמכת, לחשוד קיים רישיון נש"פ כדין והוא רשאי להמשיך לעסוק במקצוע. ייתכן ופתיחת חשבון בנק חדש לנש"פ וכן רכישת מחשב ותוכנות ייעודיות הינן פעולות מורכבות אשר דורשות הקצאת משאבים וכוללות גם בירוקרטיה ופרוצדורה רגולטורית, שכן מדובר במוסד המעניק שירותים פיננסיים כהגדרתו בחוק. עם זאת, אין לומר כי המשך ההחזקה בתפוסים כמוה כביטול רישיון הנש"פ. משקבעתי כי קיים חשד סביר לביצוע העבירות המיוחסות לחשוד וכן נוכח התכליות המובהקות בהמשך ההחזקה התפוסים - הן ההרתעתית, הן הקניינית והן המניעתית - מצאתי כי תפיסת הרכוש במקרה שבפנינו הינה מידתית ואף מאזנת כראוי בין השיקולים השונים.
51. אם נסכם: ביחס לחשבונות הבנק של הנש"פ - לאור קיומו של חשד סביר ומבוסס באשר לאי-חוקיותה של כלל הפעילות בו, סבורני כי המשך הקפאת חשבונות הבנק בדין יסודה.
52. ביחס למחשב ולשני ההתקנים הניידים - הואיל ומתגובת המשיבה עולה כי לא אותרה התוכנה הרפואית של החשוד, נראה כי ניתן לערוך איזון מסוים, באופן שהחשוד וכן נציג מטעמו בעל ייפוי כוח, יוכלו להעתיק מהמחשב ומההתקנים הניידים חומרים אשר דרושים לחשוד לצורך דיווח לרשויות וכן לצורך עבודתו כרופא (ור' גם מסמך מרשות שוק ההון במשרד האוצר שסומן על-ידי אג/22 ונזכר גם בתגובת המשיבה מיום 18/12/2024). בעניין זה, על החשוד לתאם מבעוד מועד הגעה למשרדי המשיבה אשר תקצה להליך ההעתיקה חוקר מחשבים מיומן.
53. לאור הקביעות העיקריות בהחלטה זו, מן הראוי שהצדדים יבואו בדברים ביניהם ויגיעו להסכמות ביחס לחומרים שניתן להעתיקם עבור החשוד. היה ולא יגיעו הצדדים להבנות - יוכלו להעמיד את החומרים שבמחלוקת לעיני בית המשפט וזה יכריע בעניין.
54. התוצאה היא שבכפוף לאמור בסעיפים 51-53 - הבקשה להחזרת תפוס נדחית. המזכירות תמציא ההחלטה לצדדים.
- תיק החקירה מוחזר למשיבה באמצעות המזכירות.
- זכות ערר כחוק.
- ניתנה היום, כ"ב כסלו תשפ"ה, 23 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.